

28. Moralne kroniki Jezusa

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Ukazanie moralnego aspektu wymagań stawianych przez Boga;
- Uzmysłwienie, że *Dekalog* i błogosławieństwa są drogowskazami na drodze życia człowieka.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Na podstawie wiedzy osobistej wymienia przykazania *Dekalogu*;
- Na podstawie wiedzy osobistej wymienia *Osiem błogosławieństw*;
- Definiuje pojęcia „miłosierdzia”, „sprawiedliwości”;
- Na podstawie wiedzy osobistej podaje miejsce zapisu biblijnego *Dekalogu* i *Ośmiu błogosławieństw*;
- Podaje podobieństwa i różnice między *Dekalogiem* i błogosławieństwami;
- Po lekcji wyjaśnia, dlaczego błogosławieństwa są nazywane *Dekalogiem Nowego Przymierza*;
- Po lekcji zna wymagania stawiane przez Jezusa;
- Sam interpretuje słowa: „Żyć błogosławieństwami na co dzień”.

3. POJĘCIA, POSTACI

- *Dekalog*;
- *Osiem Błogosławieństw*.

4. WARTOŚCI

- Refleksja nad *Dekalogiem* i błogosławieństwami w kontekście własnego postępowania;
- Chęć przyjęcia ewangelicznych wymagań skierowanych do człowieka przez Jezusa.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Wprowadzenie: człowiek w obliczu wyborów życiowych;
- Wymagania *Dekalogu* i *Ośmiu błogosławieństw*;
- *Dekalog* ułatwia człowiekowi jego wybory życiowe.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Każdy człowiek dokonuje w swoim życiu wyborów; od takich prostych, codziennych, po poważne, wpływające na całe życie człowieka.

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel pisze na środku tablicy słowo: „Wybór” i prosi uczniów o podanie skojarzeń związanych z wyborami człowieka, których dokonuje w swoim życiu.

Podsumowanie: Człowiek niemal skazany jest na dokonywanie wyborów; jak ich dokonywać i czym się wtedy kierować?

Rozwinięcie tematu:

Pytania sprawdzające. Nauczyciel zadaje pytania:

- Gdzie są zapisane zasady życia wiarą?
- Proszę wymienić wszystkie *Przykazania Boże*.
- Jakie wskazówki odnośnie postępowania człowieka daje Nowy Testament?
- Proszę wymienić *Osiem błogosławieństw*.

Metoda – wykład. Nauczyciel krótko porównuje *Dekalog* oraz błogosławieństwa. Uzupełnia wypowiedzi uczniów konkretnymi treściami na temat *Dekalogu* i błogosławieństw.

Podsumowanie: Bóg stawia człowiekowi pewne wymagania; wymagania Jezusa również są bardzo konkretne, ale to wszystko przynosi określone owoce.

Metoda rysunek. Nauczyciel dzieli klasę na 3 duże grupy, którym rozdaje arkusze papieru, markery i określa zadania do wykonania: grupa 1. – narysuj bukiet kwiatów; grupa 2. – narysuj bukiet kwiatów, przy czym każdy rysuje jeden kwiat; grupa 3. – narysuj bukiet kwiatów, przy czym każdy rysuje jeden kwiat, najpierw rysują dziewczyny później chłopcy. Po zakończeniu ćwiczenia nauczyciel pyta uczniów, której grupie łatwiej się rysowało i dlaczego.

Wniosek: tej grupie, która miała najbardziej konkretne polecenia.

Podsumowanie: Prawo ludzie ustalają po to, żeby ułatwić sobie życie. *Dekalog* ułatwia człowiekowi życie, reguluje sprawy człowieka i wspólnoty. Bóg wskazuje człowiekowi, czym się ma kierować, aby osiągnąć szczęście.

Metoda – zagadka. Nauczyciel rozdaje koperty (jedna na dwóch uczniów) i prosi uczniów o wykonanie zadania (załącznik 1). Podpowiedź dla nauczy-

ciela: pierwszy plan dnia – kard. Stefan Wyszyński podczas internowania w Stoczku w latach 1953–1954; drugi – plan zajęć katolickiego przedszkolaka.

Podsumowanie: Wymagania Jezusa są bardzo konkretne. Każdy człowiek, dorosły i małe dziecko, kardynał i przedszkolak, stawiają sobie wymagania, aby być dobrym chrześcijaninem. Stawiają te wymagania, bo do tego wzywa wszystkich Jezus. Nauczyciel nawiązuje do *Ośmiu błogosławieństw*.

Zakończenie:

Podręcznik, tekst z ramki „Zapamiętaj”.

Notatka:

Błogosławieństwa i *Dekalog* są drogowskazami dla człowieka wierzącego i wyznaczają drogę do pełni życia. Błogosławieni, gr. *makrarioi*, oznacza ‘szczęśliwi’. Jeżeli więc człowiek będzie spełniał wymagania Jezusa, to będzie szczęśliwy nie tylko na ziemi, ale osiągnie również szczęście nieba.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Język łaciński i kultura antyczna – tłumaczenie słowa greckiego;
- Wiedza o kulturze / plastyka – wykonanie rysunku.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Wnikliwa analiza *Dekalogu*. Nauczyciel dzieli klasę na 10 grup; każdej rozdaje jedną kartkę z jednym przykazaniem; zadaniem grupy jest krótkie wyjaśnienie przykazania oraz napisanie, do kogo szczególnie jest ono adresowane. Grupy mogą losować przykazanie, nad którym mają pracować.

Wnikliwa analiza błogosławieństw: Uczniowie czytają Mt 5, 3–12; wybierają jedno błogosławieństwo; podają, jak rozumieją to błogosławieństwo i argumenty, dlaczego wybrali akurat to.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Do czego wzywają nas poszczególne Boże przykazania? Oto krótka ich interpretacja:

- **Pierwsze przykazanie** zabrania nam czci fałszywych bogów. Przypomina o obowiązku zachowania właściwej hierarchii wartości. Wyznacza pierwsze miejsce w naszym życiu Bogu i wartościom duchowym. Wzywa każdego chrześcijanina do niezachwianej wiary.

- **Drugie przykazanie** uczy szacunku do imienia Bożego oraz imion: Jezusa Chrystusa, Matki Bożej i wszystkich świętych. Wzywa do tego, by nie powoływać się fałszywie na Pana Boga. Uczy, by nie używać Bożego imienia w błahych sprawach, ale by je błogosławić, wychwalać i uwielbiać.
- **Trzecie przykazanie** zachęca do właściwego celebrowania Dnia Pańskiego. Nie wzywa jedynie do uczestnictwa we Mszy Świętej, ale zachęca także, by dobrze wykorzystać ten dzień, który otrzymujemy od Pana. Wzywa nas do tego, by odejść od spraw doczesnych, by nie zagubić się w wirze pracy, ale otworzyć się na Pana Boga, podjąć refleksję nad swoim życiem, spotkać się z drugim człowiekiem.
- **Czwarte przykazanie** wzywa do szacunku wobec rodziców. Domaga się okazania im należynej czci, miłości i wdzięczności. Wzorem wypełnienia tego przykazania jest sam Jezus Chrystus, który mając świadomość swego posłannictwa, nigdy nie wykorzystał swojej pozycji, lecz „był im poddany”.
- **Piąte przykazanie** stoi na straży ludzkiego życia. Nie dotyczy jednak jedynie tylko zakazu zabójstwa bezpośredniego i zamierzonego, ale również wzywa do obrony praw wszystkich ludzi. Przykazanie to nakazuje podjąć człowiekowi walkę z nałogami, które szkodzą ludzkiemu zdrowiu.
- **Szóste i dziewiąte przykazanie** chronią relacje, jakie łączą mężczyznę i kobietę. Zapobiegają przed zniszczeniem miłości przez egoizm. Poprzez szacunek do ciała ludzkiego przykazanie to wzywa do czystości przedmałżeńskiej oraz do zachowania wierności w małżeństwie.
- **Siódme i dziesiąte przykazanie** stoją na straży stosunków międzyludzkich. Zabraniają zatrzymywania lub pożądania niesłusznie dobra bliźniego i wyrządzania bliźniemu krzywdy w jakikolwiek sposób, dotyczący jego dóbr. Wzywają do zachowania zasady sprawiedliwości społecznej.
- **Ósme przykazanie** zabrania nam fałszowania prawdy w relacjach z drugim człowiekiem. Przykazanie to podkreśla, że wszystko, co opiera się na kłamstwie, uderza w wolność i godność ludzką. Wykroczenia przeciw prawdzie – przez słowa lub czyny – są poważną niewiernością Bogu.

Przekazanie Mojżeszowi *Dekalogu* na Synaju oraz wygłoszenie przez Jezusa *Kazania na Górze* odbywa się w bardzo podobnej, symbolicznej scenarii. Oba wydarzenia mają miejsce na górze. Mojżesz wędrując przez pustynię wraz z narodem wybranym, dociera do podnóża góry Synaj. Następnie sam udaje się na spotkanie z Bogiem. Tam w widzeniu otrzymuje od Boga *Dziesięć słów*. Po powrocie przedstawia ludowi objawione mu prawo. *Dekalog* to dziesięć krótkich zdań, których, każdy z nas uczył się na pamięć, przygotowując się do

pierwszej komunii świętej. Mojżesz po przedstawieniu ludowi prawa Bożego objawionego mu przez samego Boga zaczyna je dokładnie objaśniać. Podobnie wygląda przekazanie *Ośmiu Błogosławieństw*. Jezus wchodzi na górę, u podnóża której gromadzą się tłumy. Do nich Jezus wygłasza swoje słynne kazanie, którego kwintesencją są sformułowane błogosławieństwa – prawo Boże Nowego Testamentu. Jezus ogłasza najpierw *Osiem błogosławieństw*, a następnie rozwija swoją naukę, podając całą wykładnie etyki. Błogosławieństwa są drogowskazami dla Ludu Nowego Przymierza i wyznaczają drogę do pełni życia. Są one, podobnie jak *Dekalog*, sformułowane w formie krótkich zdań, które łatwo zapamiętać. Zarówno *Dekalog*, jak i błogosławieństwa zostały ułożone tak, abyśmy łatwo mogli je zapamiętać. Mają nam pomóc w refleksji nad naszym życiem, nad naszym postępowaniem i wzrastaniem w świętości. Warto też zauważyć, że o ile *Dekalog* jest współczesnym chrześcijanom doskonale znany, przynajmniej literalnie, to nie jest już tak dobrze ze znajomością tekstu *Ośmiu błogosławieństw*. Być może dzieje się tak, dlatego że *Dekalog* przedstawia prawdy konkretne, łatwe do zdefiniowania, błogosławieństwa natomiast mówią raczej o pewnej drodze, pewnym procesie wzrastania. Są one niejako punktem wyjścia do własnych przemyśleń, sformułowania własnych poglądów i dokonywania jak najważniejszych wyborów życiowych. Błogosławieństwa pomagają nam budować hierarchię wartości. Pomagają w ustaleniu planu na życie czy w rozeznaniu życiowego powołania. Błogosławieństwa mówią nie tyle, co nam wolno, a czego nie, ale raczej, jacy mamy być. Te ewangeliczne wymagania stawiane nam przez Jezusa zakładają już pewną dojrzałość. Stąd wniosek, że błogosławieństwa nie staną się regułą życia osób letnich.

Warto przeczytać:

Luciana Frassati, Pier Giorgio Frassati. Człowiek Ośmiu Błogosławieństw;
Simon Tugwell OP, Osiem Błogosławieństw;
Być szczęśliwym, Osiem Błogosławieństw we współczesnym życiu Polaków,
red. Małgorzata Krzyżanek.

28. Moralne kroniki Jezusa

Załącznik 1

Kto, gdzie i kiedy miał taki plan dnia?

- 5.00 Wstanie
- 5.30 Modlitwa brewiarzowa i modlitwy poranne
- 5.45 Rozmyślanie
- 6.15 *Anioł Pański*. Przygotowanie do Mszy św.
- 6.30 Pierwsza Msza św.
- 7.15 Druga Msza święta. Dziękczynienie
- 8.15 Śniadanie
- 8.45 Godziny brewiarzowe. Częstka różańca
- 9.15 Praca przy książce
- 11.15 Nawiedzenie kierownictwa
- 13.00 Obiad. Adoracja Najświętszego Sakramentu
- 13.30 Spacer i czas wolny
- 15.00 Nieszpory. Modlitwa brewiarzowa i częstka różańca
- 15.30 Praca przy książce
- 18.15 Modlitwa brewiarzowa
- 19.00 Kolacja. Lektura niemiecka
- 20.00 Różaniec w kaplicy. Modlitwy wieczorne. Śpiewy kościelne
- 20.45 Praca, lektura, spoczynek

Kto może mieć taki układ zajęć?

- 7.00–8.00 Rozpoczęcie zajęć
- 8.00–8.10 Poranna modlitwa
- 8.10–8.40 Śniadanie
- 8.40–10.30 Zajęcia
- 10.30–11.00 Śniadanie
- 11.00–12.25 Zajęcia na powietrzu, spacer
- 12.25–12.30 *Anioł Pański*. Modlitwa
- 12.30–13.20 Obiad
- 13.20–15.00 Odpoczynek
- 15.00–15.30 Integracja, rozrywka, gry
- 16.00 Podwieczorek
- 16.00–16.30 Czytanie książek
- 16.30–17.00 Zakończenie zajęć